

Pestprotocol SBO de reis van Brandaan

1. Visie en doel.

Op SBO de reis van Brandaan willen we dat alle leerlingen zich veilig voelen en goed in hun vel zitten, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen binnen hun mogelijkheden. Uitgaande van de unieke mogelijkheden van elk individueel kind gaan we samen, in goede relatie en met wederzijds respect op weg naar het best haalbare resultaat.

In dit pestprotocol geven wij aan op welke manier wij preventief handelen om te zorgen dat het pedagogisch klimaat op onze school zo optimaal mogelijk is. Mocht er toch sprake zijn van pesten, dan geven wij aan op welke wijze we handelen. Want pesten komt helaas ook wel eens bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school serieus aanpakken.

Alle medewerkers, ouders en de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Definitie van pesten:

'Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.'

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen aangegeven. Bij plagen is er sprake van incidenten. Pesten gebeurt systematisch; een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen:	Pesten:
- Gelijkwaardigheid	- Machtsverschil
- Wisselend 'slachtofferschap'	- Hetzelfde slachtoffer
- Humoristisch	- Kwetsend
- Af en toe	- Vaak/ voortdurend

Aan het effectief aanpakken van pesten zijn een aantal voorwaarden verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen:

Leerlingen, medewerkers en de ouders/verzorgers.

- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Een antipest programma ondersteunt en zal in schooljaar 2014-2015 verder worden onderzocht.

- Als pesten optreedt, moeten medewerkers (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

- De school moet beschikken over een directe aanpak in de vorm van een stappenplan.

- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties.

2. Preventief antipest beleid

Pedagogisch handelen:

Met ons pedagogisch handelen willen we het (positief) zelfbeeld en het zelfvertrouwen van de leerlingen vergroten. De leerlingen van SBO de reis van Brandaan hebben behoefte aan pedagogische ondersteuning van alle teamleden. Het is gericht op het vervullen van de basisbehoeften relatie, competentie en autonomie. Het pedagogisch tact van onze medewerkers is steeds onderwerp van gesprek. Op het juiste moment de juiste dingen doen, óók in de ogen van de leerlingen.

Groepsvorming:

In iedere groep werken we rond groepsvorming. We willen vanaf het begin van ieder schooljaar bewust invloed uitoefenen op de groepsvorming, met als doel om rond de herfstvakantie een positieve samenwerkende groep te hebben staan (fase norming).

Voor het vormgeven van de activiteiten wordt o.a. gebruik gemaakt van de methode 'Kinderen en hun sociale talenten', werken we aan sociale vaardigheden m.b.v. coöperatieve werkvormen.

Pedagogisch groepsplan:

Om ons pedagogisch handelen goed af te stemmen op de behoeften van de leerlingen werken we met pedagogische groepsplannen. Het pedagogisch groepsplan heeft als doel gedragsproblemen te voorkomen door het aanbieden van goed onderwijs. Hierbij staat het aandacht besteden aan alle leerlingen centraal, zodat zij de ondersteuning krijgen die iedere leerling nodig heeft.

De informatie voor ons pedagogisch groepsplan krijgen we vanuit onze observaties en het pedagogisch leerlingvolgsysteem.

De pedagogische groepsplannen met bijbehorende evaluaties worden besproken met de intern begeleider tijdens sociale opbrengstgesprekken.

Regels en gedragsregels:

We willen een duidelijke gestructureerde school zijn met heldere regels.

In de hele school wordt gewerkt met gedragsregels die gelden voor leerlingen, ouders en medewerkers. De gedragsregels worden ondersteund met picto's en zijn overal zichtbaar. We sturen de leerlingen om het juiste gedrag te laten zien en reflecteren ze op 3 waarden: veiligheid, verantwoordelijkheid en respect. Naast de gedragsregels waarbij we aangeven hoe we met elkaar willen omgaan, zijn er ook regels in iedere groep die de leerkracht met de groep maakt. Deze regels gelden in de groep en zorgen ervoor dat de groep het fijn heeft met elkaar.

Gedragsregels bij ons op school;

- Ik lóóp door de school.
- Ik praat met een rustige stem en luister naar jou.
- Ik wil aardig zijn voor jou.
- Ik speel en werk samen en jij mag ook meedoen.
- Ik zorg samen met jou voor een goede werksfeer.
- Ik gebruik de juiste woorden.
- Ik denk na voor ik kies.
- Ik vertel jou als er iets gebeurt wat ik niet wil.
- Ik praat een ruzie met jou, met hulp, uit.
- Ik eet gezond.

Leerkrachtvaardigheden:

In ons preventief handelen zorgen we er met elkaar voor dat onze leerkrachtvaardigheden om gedrag te begeleiden steeds afgestemd wordt op de situatie en steeds verder doorontwikkeld wordt. We werken daarbij aan een positieve actieve grondhouding, effectieve instructie en effectief klassenmanagement en aan de relatie tussen medewerker en leerling. We zorgen ervoor dat we goed kunnen observeren en in staat zijn tot reflecteren op de redenen voor de gedragsproblemen, zodat we planmatig werken aan gedragsverandering. We worden hierbij ondersteund en geholpen door elkaar.

3. Indien er toch sprake is van pestgedrag?

Indien er toch sprake is van pesten gaan we daar actief mee om, we willen immers een school zijn waar alle leerlingen zich veilig voelen en goed in hun vel zitten, zodat zij zich kunnen ontwikkelen. We gaan uit van de aanbevelingen uit de vijfsporen aanpak (punt 4). Om het pestprobleem aan te pakken, volgen we een stappenplan (punt 5).

4. Vijf sporen aanpak

We richten wij ons op 5 partijen:

4.1 De medewerker/leraar

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij signaleren zelf, krijgen informatie van ouders of krijgen informatie van een collega. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en het pesten effectief bestrijden.

4.2 Hulp aan het gepeste kind

Het gepeste kind heeft hulp nodig, hulp van de leraar of een collega. Wat heeft de leerling nodig vanuit de omgeving om het gevoel van veiligheid te vergroten? Welke vaardigheden mag de leerling gaan ontwikkelen die hem/haar sterken in de situatie? Zo nodig dient er professionele hulp ingeschakeld te worden.

4.3 Hulp aan de pester

Het pestende kind heeft hulp nodig van de leraar of een collega. Vanuit welke behoefte komt dit gedrag en wat mag de leerling gaan leren? Probleem oplossende gesprekken gekoppeld aan heldere afspraken met evaluatie momenten. Zo nodig dient er professionele hulp ingeschakeld te worden.

4.4 Hulp aan de zwijgende middengroep

De zwijgende middengroep heeft aandacht nodig om de gepeste leerling en de pester te ondersteunen. Probleem oplossende gesprekken gekoppeld aan heldere afspraken met evaluatie momenten.

4.5 Hulp aan de ouders

De school dient steeds in dialoog (gesprek) te zijn met de ouders om in gezamenlijkheid, school, leerling, ouders op te trekken. Ouders van gepeste leerling en pestende leerling dienen op de hoogte te worden gebracht van de aanpak en de interventies van de school.

5. Stappenplan anti pestprotocol

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een medewerker melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen en veiligheid te waarborgen.

Stap 1. De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). De leraar stelt de IB-er op de hoogte. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. buitenspel en schoolactiviteiten.

Stap 2. De leraar heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Als pesten aan de orde is in een groep zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare programma's. Er zal benadrukt worden dat alle leerlingen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Binnen één week vindt de eerste evaluatie plaats. De leraar zal nauwkeurig observeren en leerlingen actief sturen het goede gedrag te laten zien.

Stap 3. Er volgt een gesprek met de ouders, met leerkracht en IB-er. Bij zeer ernstige problematiek zal de locatieleider/directie dit gesprek aanwezig zijn. Met de ouders wordt een vervolgspraak gemaakt. Er wordt benadrukt dat ouders bij zorg vanuit hen, altijd eerder de weg naar school kunnen vinden.

Stap 4. Gesprek met pester en gepeste (leraar schat zelf in: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen? Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee

weken. Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan. Leraar overlegt met IB-er. Team wordt hiervan op de hoogte gebracht. Ouders worden geïnformeerd in een gesprek.

Stap 5. Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leraar en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan ib-er. Zijn de effecten positief, wordt er langzamerhand afgebouwd. Er volgt ook een eindgesprek met ouders. Indien de aanpak onvoldoende heeft opgeleverd, volgt er een nieuw plan.

Opmerkingen:

1. Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in het journaal van de pester en de gepeste.
2. Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.
3. In elke situatie kan overwogen worden om deskundige hulp in te schakelen.

6. Evaluatie

Dit pestprotocol is door team, directie en MR vastgesteld en wordt na ieder schooljaar geëvalueerd.

Dit protocol heeft een aanvulling met betrekking tot digitaal pesten.

Aanvulling pestprotocol digitaal pesten SBO de reis van Brandaan

Digitaal pesten is een onderdeel van traditioneel pesten, vandaar dat dit onderdeel hangt aan het pestprotocol SBO de reis van Brandaan.

Vormen van digitaal pesten

Anonieme berichten versturen via whatsapp, SMS, Facebook, Twitter, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen en happy slapping.

20% van de leerlingen heeft te maken met digitaal pesten.

Effecten

De effecten van online pesten kunnen langduriger en wijder verspreid zijn dan bij traditioneel pesten. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen.

Hoe kun je digitaal pesten voorkomen?

Voorop staat: helemaal voorkomen kun je het niet. Je kunt er wel voor zorgen dat leerlingen, ouders en medewerkers zoveel mogelijk op de hoogte zijn, zodat de kans dat een peestsituatie uit de hand loopt minimaal wordt.

1. Toepassen en actualiseren van het pestprotocol.
2. Leerlingen bewust maken van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten.
3. Afspreken van internetgedrag en samen met de leerlingen regels maken.
4. Pesten bespreekbaar maken in de klas en leerlingen elkaar daarop laten aanspreken.
5. Sancties van het pestprotocol consequent toepassen.
6. School reglement aanpassen.
7. Opleiden van medewerkers in de school t.a.v. digitalisering is noodzakelijk.
8. Ouders informeren door ouderavond/thema avond.
9. Leerlingen het Diploma Veilig Internet behalen (www.iksurfveilig.nl).

Verantwoordelijkheid van de school en de ouders

UITWERKEN

Suggesties team: Ieder begin van het schooljaar besteden we 2 lessen aan goed internetgebruik. (hoe ga je om op school met internet, wachtwoorden, ...zie ik surf veilig)

Wij laten leerlingen en de ouders, na deze lessen een contract tekenen, waarbij de leerling en de ouders afspreken dat zij zich houden aan de afspraken. Zie 'ik surf veilig'.

Ouderavonden mijn kind online, digitaal pesten organiseren.

Cyberpesten is strafbaar

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten die strafbaar zijn. Daar kun je hier meer over lezen: Cyberpesten wat is strafbaar? Leerlingen realiseren zich dat vaak niet. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld.